

Redacția și Administrația:
Strada Timișorii Nr. 7.

TELEFON
interurban, local și comitatens
Nr. 20.

Adresa telegrafică:
„DRAPELUL” Lugoj.

Manuscrise nu se înapoiază.

Scrisori nefrancate se refuza.

DRAPELUL

Proprietar-editor: Dr. Valeriu Branisce.

ORGAN NATIONAL-POLITIC.

Redactor responsabil: Dr. Corneliu Jurca.

APARE:
MĂRTI, JOI și SÂMBĂTĂ.

Prețul de abonament:

Pentru Monarchie: pe 1 lună 1 cor.
pe 3 luni 2 cor. pe 6 luni 6 cor. pe
anul întreg 12 cor.; pentru România
și statele uniunii postale: 20 franco
pe an.

INSERTIUNILE
se acordează conform tarifului.
Un număr singuratic 10 bani.

Lugoj, 4/17 Iunie 1905.

În aceste ore sfinte, când bisericile Răsăritului se pregătesc a serba coborirea Duhului sfânt asupra învățăceilor, ca luminați de acesta să profeseze lumii pacea învățăturilor divine; când natura reînviată ajunge apogeul desfășurării forțelor sale creatoare și productive; când liniștea sufletească este de o potrivă un postulat al învățării creștinești și al intuiției naturii... auzim bătăndu-se alarm, că drepturile constituționale ale țerii sunt în primejdie!

Țeara obosită de lunga serie de crize, provocate prin meșteșugirile unui șovinism nesățios, privește în jur spăriată, ca trezită din un vis lung și urit. Ce este, ce s'a întâmplat?! Ce tulbură dorul de liniște și pace al populației mult frământate!

«Vine absolutismul!». Așa ni-se strigă! Și fără voie ne vine în minte fabula despre băiatul răzleț, care de sburdă ce eră tot alarmă în van satul că vine lupul. Sătenii, doritori a-și apăra avutul, au sărit odată, de două ori să alunge fiara amenințătoare; convingându-se însă că alarmul a fost orb, nu au mai crezut alarmărilor noi și când a venit de fapt lupul... nime n'a mai fost pregătit de apărare.

Ni-e teamă, că țeara tot astfel are să o pată cu alarmările oarbe ale politice saturate de cel mai insolent șovinism, până ce odată — tocită și obosită — se va pomeni în plin absolutism. Deja înțelepciunea școlăștilor ne spune, că nu este bine a zugrăvi pe dracul pe părete!

La ce atât alarm acum?!

FOITA „DRAPELULUI”

Să ne aducem aminte.

— Mic adaus la istoria jubilară a Reuniunii române de muzică din Sibiu, după un pătrar de veac dela înființarea sa. —

— Foită originală a «Drapelului». —

Joi în 26 Mai v. a. c. reuniunea de muzică din Sibiu și-a serbat jubileul unui pătrar de veac dela înființarea sa, conform programului publicat. La 9 ore a. m. liturgie festivă, la 11 ore actul festiv cu cântări și vorbire ocazională și sara la 7½ ore concert festiv.

Toate au reușit de minune. Și atât concertul festiv, cât și noua operă populară-română «Moșul Ciocârlan», excelenta compoziție a dlui Tudor cavalier de Flondor, au dat, în modul cum au fost executate, dovezi netăgăduite despre dibăcia și perfecțiunea la care a ajuns această reuniune în scurtul interval de un pătrar de secol.

Concertul a constat mai numai din piese populare românești, interpretate și executate cu o precizie admirabilă, astfel încât au stârnit admirațiunea,

Adevărat, că țeara se guvernează aproape de o jumătate de an fără buget legal. ceea-ce aduce mult cu absolutismul, dar aceasta nu mai e lucru nou. Starea de «ex-lex» — grație lipsei de conștientizitate a cercurilor șoviniste — s'a încetățenit deja în Ungaria aproape ca instituțiune de drept public!

Când înainte de aceasta cu un lustru și mai bine, s'a ivit pe vremea lui Bánffy fantoma «ex-lex»-ului pentru prima dată, a tresărit țeara de spaimă. Ce va fi?! În visteria statului nu va intra și din ea nu va eși nici un ban! Se vor sistă toate plățile! Aparatul administrativ, justițiar, financiar etc. va încetă. Se va opri comunicația! Etc. etc. etc. Spaima eră mare! Ideea «ex-lex»-ului eră înfiorătoare!

Astăzi nime nu se mai spărie de «ex-lex». S'a deprins țeara cu starea aceasta ca și calul de postă cu bătaia. Dările se încasează, plățile se fac înainte. Funcționează toate instituțiunile publice. Merg trenurile conform circularului. Nimic deosebit. Prins de scurt, nu știu, dacă ar putea spune bietul cetățean haranguat că ce este deosebirea între «lex» și «ex-lex»?!

Cetățeanul observator ar putea zice, că «ex-lex»-ul este școala pregătitoare pentru absolutism, pentru absoluta lipsire a cetățeanului de drepturi în conducerea afacerilor publice.

Dar nu pentru această tocire a conștienței drepturilor cetățenești se bate alarm, căci la urma urmelor tocmai alarmătorii gălăgioși poartă vina la această stare.

Alta e cauza alarmei.

Maj. Sa a numit pe baronul Fejérváry ministru president al chiar a străinilor, cari de veacuri se ocupă cu muzica...

Opera «Moșul Ciocârlan» reprezentată Vineri, Sâmbătă și Duminecă pe scena teatrului orașenesc, deși nu constă numai din motive naționale, e atât de drăgălașă și atât de fermecătoare, încât captivează și delectează necondiționat. Ea e o compoziție de multă valoare, atât în ceea-ce privește libretul, cât și în privința cuprinsului ei muzical. «Moșul Ciocârlan» e negreșit cea mai bună compoziție, dintre câte le avem noi până acuma. Ba mă încumet a zice, că această operetă întrece mult compozițiile străine de azi, deși nu s'ar putea zice că ea ar fi rămas de tot neinfluențată de ele.

Caracterul românesc național în «Moșul Ciocârlan» zace mai mult în libretul ei, în limbă și costumele ei. Valoarea muzicală a operei «Moșul Ciocârlan» însă e netăgăduită și fără privire la caracterul ei național.

Astfel deci serbarea jubilară a reuniunii române de muzică din Sibiu ne-a dat ocaziune să ne convingem ce progrese am făcut noi în restimp de 25 de ani, nu numai pe terenul exercierii muzice, ci chiar și pe cel al literaturii muzicale.

Un lucru însă ași voi să nu treacă cu vederea cu această ocaziune. Și

Ungariei, în fruntea unui cabinet neparlamentar și lipsit de colorit politic.

Să fie aceasta într-un adevăr alarmanta primejdie pentru constituțiune?! Să fie aceasta începutul faptic al absolutismului și al revoluțiunii de sus?!

Iată unde zace simburile fabulei despre băiatul zburdalnic, care alarmează în van satul că vine lupul!

Cine privește nepreocupat la desfășurarea evenimentelor, nu poate considera această numire decât ca o încercare loială a M. Sale de a îndrumă o acțiune tocmai pentru salvarea constituționalismului, adânc compromisat chiar de aceia, cari paradează neconținut cu postulatele constituțiunii, fără să-și dea seamă ori chiar fără să le pese, că provoacă o criză fatală tocmai pentru mult lăudatul lor constituționalism.

Insolența șovinistă a provocat dizolvarea dietei înainte de vreme și publicarea alegerilor noi în capul ernii. Rezultatul întâmplător al acestor alegeri a fost eșirea la suprafață a unor elemente ca învingători, cari n'au fost nici pe departe pregătite a lua puterea în mână.

De aproape cinci luni decurg zadarnice încercări de a creea un program de guvernament cu concursul ambilor factori constituționali, al Coroanei și legislațiunii.

Prevenirea prudentă și tacticoasă a Coroanei s'a isbit de noianul de lozince iresponsabile, cari constituie astăzi atmosfera politică ce plasează, nu asupra țerii, ci asupra somptuosului palat al legislațiunii din Budapesta. Beția de vorbe a sgrumat judecata calmă și cum-

acesta este: că deși reuniunea română de muzică din Sibiu în adevăr s'a înființat numai înainte cu 25 ani, cultivarea muziceii aici la noi s'a început cu mult mai înainte și anume deși prin anii 1860/1.

Pe timpul acela mult regretatul Ioan Dragomir, — după cât știu eu, primul cântăreț român de valoare, pe care «marele Șaguna» însuși l-a crescut anume în scopul promovării muziceii naționale și bisericăști, — care însă durere în floarea vieții sale a reposat — acest Dragomir deși prin anii 1860/1 a fost înființat aici în Sibiu un cor bărbătesc, care se recrută din juriștii și teologii de pe acele vremuri, trecuți azi mai toți la eternitate.

Acest cor căruia îi aparțineau pe acele vremuri regretații: Nicolae Străvoiu mai târziu avocat în Brașov, Ioan Bădilă jude la tribunalul din Sibiu, Dr. Aurel Brote directorul Transilvaniei, Mihail Dobo jude în Orăștie, Augustin Muntean avocat în Dej, Moise Branisce protopretor, Moise Topârcean — vestitul bas — și alții, ear dintre cei ce mai trăesc azi: părintele Cunțan actualul profesor de muzică bisericească la seminariul Andreian, profesorul Comșa, avocatul și fiscalul consistorial Preda, judele

pătată a pușniilor, cari mai aveau ceva conștientă a responsabilității ce apasă umerii lor.

Deodată cu falimentul sistemului vechiu s'a declarat și falimentul sistemului nou — tot atât de nefiresc ca și cel vechiu — căci inauguratorii erei «noi» s'au dovedit incapabili a se avânta la înălțimea reclamată de postulatele situațiunii create în mod neașteptat, dar de tot firesc!

Guvernul vechiu a vegetat cum a putut vre-o cinci luni și mai bine, fără ca să mai poată răspunde condițiilor parlamentare, așteptând ceas de ceas absolvarea sa. Ca guvern, trântit la alegeri, nu mai avea rost să rămână la cârmă. Iar din sinul învingătorilor nu s'a putut — pe lângă toate stăruințele Coroanei — formă până acum un guvern. Mașinaria țerii nu putea însă rămâne fără guvern. Iată deci rostul guvernului Fejérváry, chemat să gireze afacerile curente, până ce vor cădea de acord cei doi factori constituționali, Coroana și legislația, asupra unui program de guvernament, indispensabilă bază a unui cabinet cu șanse de trăinicie.

Nu stăm deci acum în fața unei lovituri contra constituțiunii și peste tot primejdia nu vine de sus, ci din partea acelorora, cari pozând acum pe reprezentanții voinței «nestrămutate» a țerii, nu mai cunosc margini în asmuțarea instinctelor brutale ale masselor.

Noi, Românii, ca și peste tot naționalitățile scoase cu forța din cadrele vieții constituționale, privim cu adâncă îngrijire la lucrurile ce se desfășură în jurul nostru, căci vedem căzând rând pe rând toate redutele apărării noastre naționale,

în penziune Alexie Onițiu și alții; — acest cor încă pe acele vremuri se ocupă serios cu muzica și își ținea probele sale regulate. Corul menționat, deși nu sub numirea pretenzivă de concert, a aranjat mai întâiu sub conducerea lui Ioan Dragomir, mai târziu apoi sub a lui Dr. Aurel Brote producțiuni muzicale românești și a cultivat și promovat muzica națională până la înființarea reuniunii române de muzică de azi, care nu este altceva decât fiica isvorită din asociațiunea de muzică, fără nume, de mai înainte.

Eră deci bine, dacă cu ocaziunea jubileului seu de 25 ani, reuniunea de muzică de azi își aducea aminte de antecesoră sa și batăr cu câteva cuvinte și pentru istorie făcea amintire de ea. Dar n'a făcut-o. Și dacă n'a făcut-o o fac eu cel ce scriu aceste șire, pentru ca posteritatea să fie orientată și pentru ca să constat un adevăr neîndoelnic.

Sibiu, la 11 Iunie 1905 st. n.

Un participant
la serbările jubulare.

Concurs.

Comuna bis. gr. ort. română din Lugoj escrie concurs pentru exarendarea otelului «La Postă» aflător în Lugojul-român, sub Nr. 169, pe calea licitațiunii publice cu oferte închise și termin de 14 zile dela publicarea concursului.

Ofertele sigilate, provăzute cu timbru de 1 cor. și vadiu de 10%, corespunzător sumei oferite, au a se înainta comitetului parohial gr. or. rom. din Lugoj incluzive până în **16/29 Iunie 1905.**

Condițiunile de licitațiune se pot vedea zilnic în cancelaria epitropială dela orele 8—9 a. m.

Reflectanții pot vizita localitățile numitului otel, numai prin intervenirea epitropului primar dl Vasilie Dobrin.

Oferenții au să noteze apriat în ofertele lor că cunosc condițiunile de licitațiune și le acceptază în întregul lor.

Ofertele, cari nu corespund condițiunilor de licitațiune sau sunt înaintate după expirarea terminului indicat, nu se vor lua în considerare.

Dat în ședința com. par. gr. or. român din Lugoj ținută în 13/26 Mai 1905.

Dr. George Popovici, Mihail Gaspar,
president. notar.
Nr. 122 (1—1).

6883/905. tlkvi szám.

Arverési hirdetmény.

A lugosi kir. törvényszék mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Ciupe Aurel ügyvéd lugosi lakos végrehajthatónak Borlován Péter szilváshelyi lakos végrehajtást szenvedő elleni 70 kor. tőke, 32 kor. 80 fill. per és végrehajtási már megállapított és ezennel 7 koronában megállapított árverés kérését valamint a még felmerülő költségek behajtása végett, továbbá a Magyar Agrar és Járadékbank 1400 kor. tőke és járulékaiból álló követelésének is végrehajtási uton való behajtása végett Borlován Péter végrehajtást szenvedőnek a lugosi kir. törvényszék mint tlkvi hatósága területéhez tartozó Szilváshely községi 92. számú tjkvben A. I. 1. 2. 4. 5. és 6. sorszám alatt felvett ingatlanból öt illető 1/2 hányadot egészben az egyidejűleg kibocsájtott árverési feltételek értelmében összesen 976 kor. kikiáltási árban az

1905. évi jul. hó 17.-én déli 12 órakor

Szilváshely község házánál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek szükség esetén a kikiáltási áron alul is elfogja adadni.

Árverelni kívánók tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 20% készpénzben, vagy ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az annak előzetes bírói letétbe helyezést tanúsító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A vevő köteles a vételár 1/2 részét az árverés jogerőre emelkedése napjától számított 30 nap alatt a második 1/2 részét ugyanazon naptól számított 60 nap alatt, a harmadik 1/2 részét ugyancsak az árverés jogerőre emelkedése napjától számított 90 nap alatt és az árverés napjától járó 5% kamataival szabályszerű letéti kérvény mellett a lugosi kir. állampénztár mint bírói pénztárba befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

A megállapított árverési feltételeket a hivatalos órák alatt a tlkvi hatóságánál ugyszintén Szilváshely község házában vagy a bírói kiküldöttéknél megtekinthetők.

Lugos, 1905. évi május hó 2-én.
Bagyik
kir. trvszéki bíró.

Nr. 124 (1—1)

„Hotel Concordia“.

Astăzi Sâmbătă și zilele următoare

Reprezentatie de Orfeu

cu program senzațional, decent și nou pentru Lugoj.

Carola van Syr subretă.		Wally Moré subretă vieneză	
Duett Andoré		Gisi Athenes cântăreață dansatoare	
Paula Ujházi excentripue	Edi Halla comic conservator.	Szirmai Andor comic magh.-germ.	
Fredi Rudolfy comic de caracter.	Edmund Burian dirigent.	Otilie Keller artistă dramatică.	
Flora Becker artistă dramatică	Margit Winter subrietă maghiară	Max Alland director.	
Zilnic 2 farze mari.			
Nach Zapfenstreich mare operetă.		Der Schadchen farză hipercomică.	
In studiu: „Ein mihses Mädli“, „Freund Fritz“, „Aus einer kleinen Garnison“, „Jónás Vitéz“, „Die verkaufte Braut“ etc. etc.			
Inceputul la orele 8 1/2 seara.		Entrée 1 coroană.	

Învităm cu profundă stimă,

Max Alland, **Iuliu Csontos,**
director. otelier.
Nr. 123 (x—1)

Csödtömegeladás.

Alóírt csödtömeggondnok ezennel közhírré teszi, hogy a vb. Hegyesi Géza lugosi cég csödtömegébe leltározott s a csödleltár 1—36, 41—64, 66—87, 89—151, 153—187, 191—201, 203—349, és 352—359. tétel számai alatt felsorolt, összesen 13.124 kor. 80 fillér becsértékű gépek, gépalkatrészek, mezőgazdasághoz szükséges eszközök, szerszámok, alaj stb.-ből álló ingóságok nyilvános árverésen tételenként eladatnak.

Ezen árverésnek a helyszínén, — vagyonbukott raktárhelyiségeiben, — leendő eszközlésére

1905. évi június hó 26-ik napjának d. e. 9 órája

és ezen napot követő napok tüzetnek ki határidőül s ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az eladás alá kerülő ingóságok készpénzfizetés mellett, — de a becsáron alul semmi esetre, — hanem az egyenkénti becsáron felül a legtöbbet ígérőnek fognak eladni, — a ki azokat a vételi illeték lefizetése mellett a helyszínéről azonnal elszállítani köteles; a mennyiben azonban ezt nem tehetné, saját veszélyére 3 napig a helyszínén hagyhatja.

Az eladás alá kerülő ingóságok a tömeggondnok közbenjöttével naponként 5—6 óráig d. u. megtekinthetők.

Lugos, 1905. június 10-én
Dr. Dobó Jenő,
tömeggondnok.
Nr. 125 (1—1)

Cu 1 Iunie 1905 st. v.
s'a deschis nou abonament la ziarul „Drapelul“ cu prețul indicat în capul foii.

Dela primariul orașului Lugoj.

Nr. 5329.
adm. 1905.

Publicațiune.

Jârgul de țeară

proxim al Lugojului se va începe în 30 Iunie și se va fini în 2 Iulie 1905.

Primarul.

P. P. 20 (3—3).

Reclama

Reclama stabilă, efectuoasă și practică este sufletul, factorul dător de viață al fiecărei fabrici, întreprinderi și afaceri comerciale. Cum, unde și când poți publica anunțuri mai cu efect, mai bine și mai puțin, te poți informa la

Expediția de anunturi

Iulius Leopold

Budapesta, VII, Erzsibet-körut 54, unde se poartă grije cu deosebită cunoștința specială în mod conștient și punctual și puțin, de inserate și reclame în toate foile din Budapesta, din provinciă și din străinătate, precum și în calendare.

Red. (x—15)

Preliminare de spese și planuri gratis.

Dela primăria orașului Lugoj.

Nr. 4222.
ad. 1905.

Publicațiune.

Pe baza ordinațiunii ministeriului reg. ung. de agricultură Nr. 36451/1904, provoc pe toți acei proprietari, posesori sau arendatori de pământuri, cari se ocupă pe teritoriul orașului Lugoj cu sămănatul de trifoi și lucernă, că până incluzive în **20 Iunie 1905 st. nou** să însemne în mod bătător la ochi, prin pari bătuti în pământ, toate petele (vetrele) de mătasa din sămănaturile lor de trifoi și lucernă, atât pe un an cât și pe mai lungă vreme, și vetrele (petele) de mătasa din trifoi și lucernă să le stârpească (nimicească) conform instrucției următoare:

În tablele ce se cultivă numai pe un an, și cel mai mic petec de mătasa trebuie să se însemne în mod bătător la ochi prin un par bătut în pământ.

După ce s'au însemnat trebuie petecele cosite până la pământ, dar mai corespunzător scopului ar fi să se secere. Să se bage bine de seamă cât de departe se mai întind unele fire de mătasa peste vatra secerată în trifoi și cel puțin un pas să se cosească mai departe.

Trifoiul cu mătasa cosit cu multă băgare de seamă trebuie pus într'un sac sau strâns într'o poneavă, ce se poate bine împătură, trebuie grijit însă ca să nu se verse. Dacă mătasa n'are încă sămânță, trifoiul astfel cosit se poate da la vite ca mâncare, în caz contrar trebuie să se ardă.

Tot în asemenea mod trebuie să se însemne vetrele cu mătasa și în trifoaiele sămănate pe mai mulți ani. Pe vetrele cosite din astfel de trifoaie însă trebuie să se resfire după cărarea nutrețului cosit, paie în pătură, până la 30 de centimetri și să se aprindă. Pentru astfel de economi, cari au teritorii mai mari sămănate cu trifoi, e conzult a stropi paiete înainte de a-le aprinde cu petrolu, ca să ardă mai bine și să folosească mai mult.

Două săptămâni după aceea trebuie să se viziteze vetrele arse, și mătasa ce se mai arată să se depărteze în sac sau alt vestmânt. Vetrele să se sape în așa chip, ca fiecare rădăcină să vină afund în pământ. Dacă după alte două săptămâni nu se mai arată trifoi cu mătasa, în fostele vetre de mătasa, se poate sămăna de nou trifoi. Astfel de vetre însă trebuie și mai târziu ținute în samă și mătasa ce s'ar mai arată trebuie să se depărteze cu trifoi cu tot în modul mai sus arătat.

Observ aci, că în caz de întrelăsare, antistia opidană după expirarea terminului mai sus expus va efectui pe spesele întrelăsătorilor stârpirea mătasei din trifoaie și tot odată îi va pedepsi cu toată asprimea legei (art. de lege XII din anul 1894 § 95 lit. k).

Lugoj 3 Iunie 1905.
P. P. 21 (2—3).

Marsovszky,
primar.